

החלטת ועדת האתיקה
בעניין הגשת מסמכים מזויפים לוועדה בידי חה"כ מיקי רוזנטל
מיום י"ד בכסלו התשע"ז - 14 בדצמבר 2016

רקע

1. ביום 7.12.2016 פורסמה בחדשות 2 כתבת תחקיר של העיתונאית דפנה ליאל בעניין נסיעות חברי הכנסת לחו"ל בהזמנה ובמימון של גורמים ציבוריים חיצוניים (לא במימון הכנסת).

התחקיר נועד לבסס את הטענה לפיה קל "לפתות" את חברי הכנסת לנסיעות לחו"ל במימון גורמים חיצוניים. לשם כך פוברק כנס בינלאומי בנושא שימור חיות הבר שיתקיים בסידני, אוסטרליה, על ידי ארגון אוסטרלי פיקטיבי העוסק בשימור חיות הכיס בשם "SAM - Save Australian Marsupials", ו"הזמנה" לכנס שהוכנה על ידי חדשות 2 נשלחה לחברי הכנסת. לפי התחקיר, כ-15 חברי כנסת הביעו עניין להשתתף בכנס.

נוסף על ההזמנה שנשלחה לחברי הכנסת, פנתה גב' ליאל לחה"כ מיקי רוזנטל וביקשה ממנו להגיש לוועדת האתיקה של הכנסת בקשה פיקטיבית לאישור נסיעתו לכנס בצירוף המסמכים המזויפים שהוכנו על ידי חדשות 2, וזאת כדי לבחון האם הוועדה תאשר את בקשתו.

2. ביום 2.11.2016 הגיש חה"כ רוזנטל לוועדת האתיקה את הבקשה האמורה לאישור נסיעתו לכנס באוסטרליה, במימון הארגון הנ"ל, שהיה צפוי כביכול להיערך בתאריכים 22-29.11.2016. לבקשה צורפה הזמנה מפורטת המופנית לחה"כ רוזנטל מאת הארגון וכן פירוט אודות הארגון ומטרותיו ולוח זמנים מפורט של הכנס.

3. ביום 15.11.2016 הובאה בקשתו של חה"כ רוזנטל לדיון בוועדת האתיקה. במהלך הדיון התריע היועץ המשפטי לכנסת כי מדובר בבקשה חריגה, הן בהיבט של נושא הכנס והיעדר הזיקה שלו לפעילותו הפרלמנטרית של חה"כ רוזנטל והן בשל אורכה של הנסיעה בעיצומו של כנס הכנסת, וציין כי יש מקום לבקש מחה"כ רוזנטל למסור לוועדה הסברים נוספים אודות הנסיעה.

לאחר שחברי הוועדה עיינו בבקשה ובמסמכים שצורפו לה, שהיו כאמור מפורטים ומסודרים, וכללו לוח זמנים והסברים אודות הכנס ומטרותיו, ולאור העובדה שהוועדה אינה מתערבת בשיקול הדעת של חברי הכנסת בבחירת נושאי הפעילות והכנסים שבהם הם משתתפים, סברו חברי הוועדה כי על אף הבעייתיות עליה עמד היועץ המשפטי, אין מקום לדחות בקשה זו.

לא ניתן לכחד כי ברקע לאישור הבקשה עמדה גם העובדה שח"כ רוזנטל אינו מרבה בבקשות לנסיעות לחו"ל במימון גופים חיצוניים ולכן הוועדה סברה כי אם הוא מבקש לנסוע ליעד כה רחוק על אף מוגבלותו הפיכית, ולהרצות בנושא שאינו חלק מפעילותו הפרלמנטרית השוטפת, ככל הנראה מדובר בעניין שהוא רואה בו חשיבות.

4. לבסוף נציין כי לאחר מתן האישור צולם ח"כ רוזנטל מחוץ לחדרה של ועדת האתיקה עם מכתב האישור שקיבל, ובכתבה צוין כי על סמך אותו אישור, נאמר לחברי כנסת אחרים כי הנסיעה מאושרת בידי ועדת האתיקה. יצוין כי למעט ח"כ רוזנטל, לא הוגשו לוועדה בקשות בקשר לכנס זה על ידי חברי כנסת נוספים.

5. לאחר שידור הכתבה, ומשהתברר כי ח"כ רוזנטל הגיש לוועדת האתיקה מסמכים מזויפים ביוזעין, דבר שהוביל להטעיה והכשלה של הוועדה, החליטה הוועדה לערוך דיון בעניין זה ולזמן את ח"כ רוזנטל כדי לשמוע את התייחסותו.

תגובת ח"כ רוזנטל

6. ביום 12.12.2016 התקיים דיון בוועדה אליו הוזמן ח"כ רוזנטל. בפתח דבריו התנצל ח"כ רוזנטל על הפגיעה שנגרמה לוועדה ולחבריה. עם זאת, הוא שב וציין, כפי שגם עלה מהכתבה, כי הוא היה מודע לכך שהבקשה שעליה הוא חתום ושאותה הוא מגיש לוועדה היא מזויפת, אך הואיל והיה משוכנע שהוועדה תבדוק את המסמכים שהגיש באופן מעמיק יותר ותגלה שמדובר בכנס פיקטיבי, לא תיגרם כל פגיעה בוועדה.

עוד הוסיף ח"כ רוזנטל כי הוא רואה חשיבות בתחקיר ובכך שנחשף כי הוועדה לא בודקת אם הגופים שמזמינים את חברי הכנסת בכלל קיימים והדבר לדעתו אף עלול להיות בעייתי מבחינה ביטחונית.

אשר לשימוש שנעשה על ידי חדשות 2 באישור שניתן לו כדי לעודד חברי כנסת אחרים להיענות להזמנה, אמר ח"כ רוזנטל כי לא ידע שהיתה פניה לכל חברי הכנסת, וכי בכל מקרה הוא אינו רואה בחברי הכנסת "גילדה" שיש להגן עליה בכל מחיר.

החלטת ועדת האתיקה

7. ועדת האתיקה דוחה את הסבריו של ח"כ רוזנטל וסבורה כי מעשהו ראוי לכל גנאי. ח"כ רוזנטל, שרואה בנושא האתיקה וטוהר המידות של חברי הכנסת את אחד מדגליו, פגע במו ידיו בגוף שאוכף את כללי האתיקה בכנסת, תוך שימוש באמצעים בלתי חוקיים.

הוועדה מבקשת להדגיש כי לגיטימי הדבר שיש לחה"כ רוזנטל ביקורת על תפקודה של ועדת האתיקה באישור נסיעות לחו"ל, ולשם כך יכול היה לבחון את כל הנסיעות שאושרו על ידה בכנסת הנוכחית ובכנסות קודמות, אשר מפורסמות באתר האינטרנט של הכנסת. אולם במקום זאת בחר חה"כ רוזנטל לשתף פעולה בהטעיית הוועדה והכשלתה, תוך שימוש במסמך מזויף ביוזעין.

למיטב ידיעתה של הוועדה מעשהו של חה"כ רוזנטל הינו חסר תקדים וחותר תחת בסיס פעולתה של הוועדה. פעילותה של ועדת האתיקה מושתתת על אמון בסיסי בחברי הכנסת, והוועדה אינה יכולה לפעול באופן אפקטיבי על יסוד ההנחה כי חברי הכנסת מנסים להוליכה שולל או לתפקד כ"תחקירנים" מולה. יודגש כי לוועדה אין סמכויות חקירה עצמאיות ולפיכך יסוד לפעולתה הוא מתן אמון בהצהרותיהם של חברי הכנסת.

כאשר חבר כנסת מוסר לוועדה מסמך מזויף ולאחר מכן מתראיין ותוקף את הוועדה על ש"בלעה את הפיתיון", קשה לראות כיצד מדובר בהתנהגות תמת-לב העולה בקנה אחד עם התנהלות אתית וראויה.

8. ועדת האתיקה קובעת כי במעשיו כמפורט לעיל הפר חה"כ רוזנטל הן את כלל 1א(4) לכללי האתיקה הקובע כי "חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה... ינהג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת ויעשה לטיפוח אמון הציבור בכנסת" והן את כלל 1א(5) לכללי האתיקה הקובע כי "חבר הכנסת ימלא את שליחותו בכנסת באחריות, ביושר ובהגינות... וישאף לשמש דוגמה אישית להתנהגות ראויה."

אשר לסנקציה - כאמור הדברים חמורים ביותר ולכן גם ראויים לענישה ברף הגבוה. ואולם, זו הפעם הראשונה שבה הוועדה מקבלת החלטה בעניינו של חה"כ רוזנטל. לפיכך, החליטה הוועדה להסתפק זו הפעם בהטלת נזיפה חמורה, בהתאם לסעיף 13ד(ד)(3א) לחוק החסינות, ולא בהשעיה.

הוועדה מבקשת לציין בפני חברי הכנסת כי מכאן ואילך, הכשלה או הטעיה מכוונת של הוועדה תוביל לסנקציה חמורה יותר, עד כדי השעיה ושלילת שكر.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.

חבר הכנסת יצחק וקנין
יושב ראש ועדת האתיקה